

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

2. Az egy tojóra jutó éves átlaghozamnak legalább 150—160 db-nak kell lennie.
3. Az egy tojás előállításához felhasznált takarmánymennyiségnek 240—250 gr alatt kell maradnia és a 12 hónapos tojó idény alatt az egy tojóra jutó összes fogyasztás nem haladhatja meg a 38—39 kg-ot.
4. A tojás önköltsége nem lehet 1,12—1,15 Ft-nál több.
5. Az egy emberi munkaóra jutó tojástermelésnek 25 db felett kell lennie.
6. A termelést úgy kell megszervezni, hogy az egy tojóra jutó átlagos havi tojáshozam legalább 10—11 db-ot érjen el, november, dec. hónapokban is legalább 8—9 db tojás legyen.

A KOREAI RIZSTERMESZTÉS

Hazai rizstermesztésünkben a kezdeti évek eredményei után nagyarányú visszaesés tapasztalható. A kutatók és a gyakorlati szakemberek ennek legfőbb okát egyöntetűen a monokultúras termesztésben látják. Nincs szándékomban ezzel az állítással vitába szállni, de mint gyakorlati tény meg szeretném említeni, hogy Koreában vannak olyan területek, ahol már évszázadok óta rizst termelnek.

Koreai tartózkodásom célja ugyan nem a rizstermesztés tanulmányozása volt, de a nagyarányú és igen nagy múlttal rendelkező rizstermesztés elkerülhetetlenül felkeltette az érdeklődésemet.

Koreában — a leletek szerint — már az időszámításunk előtti III. században megtaláljuk a rizst. Ebben az időben már fejlődésnek indult a földművelés, mégpedig a szomszédos Kínával fenntartott kapcsolatok hatására. S így terjedt el Koreában a rizs. Ezt igazolja a még ma is megtalálható néhány ősi rizsfajta.

A rizstermesztés népgazdasági jelentősége igen nagy, mivel kenyér helyett rizs a lakosság fő tápláléka. Ennek megfelelően a növénytermesztés bruttó hozamának 60—80%-át a rizs adja. Ez kihatással van az iparra is, mint azt a korábbi évek statisztikai adatai is igazolják. Az iparban dolgozók 35%-át a rizsfeldolgozásnál foglalkoztatták.

A rizs átlagosan az ország vetésterületének 30—33%-át foglalja el.

A rizs speciális igénye és nagy vetésterületi aránya szükségszerűen megköveteli a monokultúras termesztést,

amit már több évszázada végeznek anélkül, hogy a termésátlagok kisebbek lennének. Sőt a statisztikai adatok ennek ellenkezőjét bizonyítják. Ezek szerint az

1934—38-as évek átlagában	24,9 q/ha,
1948—52-es évek átlagában	22,5 "
1953-ban	28,7 "
1957-ben	29,4 "

volt a rizs termésátlaga.

Az állatállomány a megművelt terület-hez, de különösen a nagyarányú öntözésses gazdálkodás igényeihez viszonyítva kicsi (száz ha-ra 31,5 számosállat jut). A trágyatermelési viszonyok megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a szarvasmarhákat fogatolják, a rizsszalmát az ipar feldolgozza, búzaszalmából pedig egy sz. állatra mindössze 3—3,5 q jut. Ehhez kb. ugyanannyi egyéb olyan alomanyagot használnak fel, aminek nedvszívóképessége kisebb a búzaszalmánál. Ezért az istállótrágyaellátottság igen hiányos. Ennek következtében egy speciális talajerőgazdálkodás alakult ki. A szerves trágyahiányt nagymennyiségben készített komposzt-, fekáli-, és zöldtrágyával igyekeznek pótolni. Meg kell jegyezni, hogy az ottani zöldtrágya fogalma nem azonos a hazaival. Ugyanis az ottani zöldtrágyázás alatt erdei fű és fűlevél, valamint az árokpartokon kitermelt gyep-téglá szántóterületbe való bemunkálását értik. A kitermelt gyep-téglát a tábla végén egy-két hónapra (az őszi szántás idejéig) összerakják, a fűves felületével lefordítva.

Műtrágyát alap- és általában háromszori fejtrágyaként használnak. Az összesen kiszórt vegyes műtrágya 7,5–10,0 q ha-ként.

A víztelenítést aratás előtt két héttel kezdik meg. Sok olyan terület van, ahol a teljes víztelenítés lehetetlen. Aratás után is (amit kézzel végeznek) 3–4 cm-es víz borítja a területet, és a szántást is ilyen állapotban végzik. Az első szántást aratás után, október 20–30 között végzik el, 5–6 cm mélyen. Ekkor 150–200 q/ha trágyát használnak fel, aminek fele istállótrágya (fekál, komposzt), a másik fele zöldtrágya (apróra össze-zúzott gyeptégla, és kisebb részben erdei zöldhulladék). Ezt követően, mintegy 14–16 nap múlva újra szántanak, 10–15 cm mélyen. Gépi szántás esetén 25–30 cm mélyen. Az első szántásnál alkalmazott arálynak megfelelően újabb 50–100 q trágyát dolgoznak be ha-onként a talajba. A kitavaszkodástól függően ápr. elején végzik a harmadik szántást, 18 cm mélyen. Ezt követően kb 1 hónap múlva újra szántanak, 12–14 cm mélyen. Amennyiben őszi vetés van a területen, úgy annak betakarítása után, legkésőbb május 15. jún. 15 között végzik ezt el. A terület árasztása után simítóznak, majd 5–6 nap múlva megkezdik a palántázást.

Monokultúras termesztés mellett találunk Koreában is vetésforgó rendszert, ha nem is a hazai fogalmaknak megfelelően. Ezeket a táj adottságaitól függően alkalmazzák.

Itt lényegében a vetésforgó kettős-termesztést jelent. Ugyanis a június második felében palántázásra kerülő rizs előtt őszi (őszi búza, őszi árpa), vagy koratavaszi (előcsíráztatott burgonya, borsó, zöldségfélék, szójabab) növényeket

termelnek. Sok esetben az őszi gabonákat is zöldtakarmánnyként takarítják be.

Az elővetemények itt is május 30 és jún. 10. között érnek be. Utána mélyszántással és vízborítással megkezdik a rizs palántázását.

Az elmondottakhoz tudni kell, hogy Koreában viszonylag igen korai a kitavaszkodás, a levegő páratartalma nagy, sok a tiszta, felhőtlen nap, márciusban az átlag hőmérséklet +5–8 °C, áprilisban +13–15 °C és igen gyakori a +25–30 °C hőmérséklet is. Ez kedvezően hat a növényzet gyors fejlődésére, és nagymértékben segíti elő az évenkénti kétszeri aratást.

A monokultúras termelés káros hatása ellen a fentieken kívül még egyéb módon is védekeznek. Ezek közül kiemelkedő jelentőséget tulajdonítanak a következő tényezőknek:

A fajtaváltoztatás. A különböző tartományokban eltérő rizsfajtákat termesztnek. Az ugyanazon tartományban termelt rizsfajtákat 2–4 évenként változtatják.

Az állandóan áramló vízborítás. A vízborítás a tenyészidőszak alatt nem állóvíz jellegű, hanem állandóan áramló. Így biztosított a víz kicserélődése. Ezt nagymértékben segíti a teraszos termelés. A gyakorlatban az állandó vízcserelődést úgy oldják meg, hogy a legmagasabban levő teraszokra engedik a friss vizet, és ezekről a mélyebben fekvő teraszokra áramoltatják.

Megfigyeléseim ismertetésével az volt a célom, hogy hazai tudományos- és gyakorlati szakembereink számára esetleg egy-két gondolatot adjak a további kutatási- és gyakorlati munkához.

Dr. Gallez Tibor